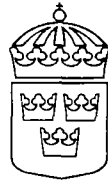

Socialförsäkringsutskottets betänkande 1989/90:SfU20 Pensionsfrågor

1989/90
SfU20

FEMTE HUVUDTITELN

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande tre propositioner rörande pensionsförmåner samt motioner som väckts med anledning av propositionerna.

I proposition 1989/90:145 läggs fram förslag om höjning av pensionstillskotten och förbättringar av vissa andra folkpensionsförmåner för att kompensera pensionärerna för effekterna av skattereformen.

I proposition 1989/90:117 föreslås införande av ett särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn.

I proposition 1989/90:148 lägger regeringen fram lagförslag i enlighet med riksdagens beslut att s.k. undantagandepensionärer fr.o.m. den 1 juli 1990 skall ha rätt till pensionstillskott med beaktande endast av den ATP som faktiskt utges.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Till betänkandet har fogats 17 reservationer och ett särskilt yttrande.

Propositionerna

Proposition 1989/90:117

I proposition 1989/90:117 med förslag till lag om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn har regeringen (socialdepartementet) föreslagit
dels att riksdagen antar

1. lag om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn,

2. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,

3. lag om ändring i lagen (1990:000) om ändring i lagen (1990:000) om ändring i kommunalskattelagen (1928:370),

dels att riksdagen till Särskilt pensionstillägg för budgetåret 1990/91 under femte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 17 000 000 kr.

Lagförslag 3 har överlämnats till skatteutskottet för beredning. Övriga lagförslag återfinns som bilaga 1 till betänkandet.

1989/90:SfU20

Proposition 1989/90:145

I proposition 1989/90:145 om höjt pensionstillskott och förbättringar av vissa andra folkpensionsförmåner har regeringen (socialdepartementet) föreslagit

dels att riksdagen antar

1. lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,
2. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
3. lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
4. lag om ändring i lagen (1989:1047) om ändring i lagen (1988:1527) om ändring i lagen (1988:883) om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,
5. lag om ändring i lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring,

dels att riksdagen

6. till Folkpensioner för budgetåret 1990/91 utöver i prop. 1989/90:100 bil. 7 föreslaget förslagsanslag anvisar ytterligare 410 000 000 kr.,
7. till Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension för budgetåret 1990/91 utöver i prop. 1989/90:100 bil. 7 föreslaget förslagsanslag anvisar ytterligare 60 000 000 kr.

Riksdagen bereds dessutom tillfälle att ta del av vad som i propositionen anförts om

8. statsbidrag till kommunalt bostadstillägg (avsnitt 4.2),
9. beräkningen av bostadskostnad för kommunalt bostadstillägg (avsnitt 4.4).

Lagförslag 1–3 återfinns som bilaga 2 till betänkandet.

Proposition 1989/90:148

I proposition 1989/90:148 om pensionstillskott och kommunalt bostadstillägg vid undantagande från den allmänna tilläggspensioneringen har regeringen (socialdepartementet) föreslagit

dels att riksdagen antar i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,
dels att riksdagen till Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension för budgetåret 1990/91 anvisar 5 000 000 kr. utöver vad som tidigare beslutats (prop. 1989/90:100 bil. 7, SfU9, rskr. 152).

Lagförslaget återfinns som bilaga 3 till betänkandet.

Motionerna

Motion väckt med anledning av proposition 1989/90:117

1989/90:Sf62 av Barbro Sandberg m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att det särskilda pensionstillägget i första hand skall tillförsäkras dem som redan genomfört vårdinsatser en bättre pension,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att beräkningsgrunden för vårdbidrag bör ändras så att det utgår med 2,5 basbelopp vid helt vårdbidrag,

5. att riksdagen beslutar att utvidga den förmånsberättigade personkretsen i enlighet med vad som anförts i motionen,

6. att riksdagen beslutar att även de som haft mycket låga inkomster och därav ett lågt berättigande till ATP under vårdåren skall ges rätt till den nya förmånen,

7. att riksdagen beslutar att rätten till vårdår skall utgå från och med första vårdåret i högst 15 år.

Yrkandena 3 och 4 i motion 1989/90:62 har överlämnats till socialutskottet.

Motioner väckta med anledning av proposition 1989/90:145

1989/90:Sf63 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen upphäver sitt beslut av den 15 december 1989 om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring; ändrat beräkningsunderlag för fastställandet av basbeloppet för åren 1991 och 1992.

1989/90:Sf64 av Sten Svensson m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att ingen urgröpning av basbeloppet skall ske och därmed full uppräknning av basbeloppet skall göras inför år 1992 och därefter,

2. att riksdagen avslår regeringens förslag om höjda pensionstillskott,

3. att riksdagen beslutar att principen om dubbelt pensionstillskott för förtidspensionärer skall behållas och att lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott utformas i enlighet därmed,

4. att riksdagen med avslag på regeringens förslag beslutar att reduktionsfaktorn för KBT inte skall höjas utan nuvarande tredjedelsregel bibehållas,

5. att riksdagen beslutar att förmögenhetsinnehav inte skall påverka rätten till KBT.

1989/90:Sf65 av Gullan Lindblad m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär förslag om okorrigerat basbeloppsindex i enlighet med vad som i motionen anförts.

1989/90:Sf66 av Ragnhild Pohanka och Eva Goës (båda mp) vari yrkas

1989/90:SfU20

1. att riksdagen hos regeringen begär ett nytt förslag till teknisk lösning i enlighet med vad i motionen anförts,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att den bör uppmärksamma skillnaderna i olika kommuner vad gäller KBT.

1989/90:Sf67 av Karin Israelsson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1989/90:145 och hos regeringen begär förslag om ett nytt grundpensionssystem,

2. att riksdagen hos regeringen begär förslag till höjning av pensions-tillskottet samt KBT enligt motionens förslag,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att regeringen bör följa kostnadsutvecklingen för de särskilt utsatta grupperna,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en årlig avstämning av basbeloppet.

1989/90:Sf68 av Hans Dau (m) vari yrkas

1. att riksdagen beslutar att manipulationer med basbeloppet inte skall få göras,

2. att riksdagen beslutar att principen om dubbelt pensionstillskott för förtidspensionärer skall behållas.

Utskottet

Höjt pensionstillskott m.m. (prop. 1989/90:145)

Allmänt

I propositionen föreslås en höjning av pensionstillskotten och förbättringar av vissa andra folkpensionsförmåner för att kompensera pensionärerna för effekterna av skattereformen.

I propositionen erinras om att enligt riksdagens beslut (prop. 1989/90:52, SfU8, rskr. 100) skall vid beräkning av basbeloppet fr.o.m. år 1991 bortses från de prisförändringar som följer av vissa beskattningsåtgärder m.m. som vidtas för att finansiera den sänkning av den statliga inkomstskatten som genomförs åren 1990 och 1991. Detta innebär att pensionärerna inte kompenseras i efterhand genom sådana prisförändringars påverkan på basbeloppet. I stället får pensionärerna direkt del av skattesänkningen 1991 och/eller av de förslag till åtgärder som nu föreslås för att kompensera pensionärer med de lägsta inkomsterna och som skall genomföras fr.o.m. den 1 januari 1991.

I motion Sf67 yrkande 1 inför Karin Israelsson m.fl., såvitt nu är i fråga, att den föreslagna kompensationen är otillräcklig. För att radikalt förbättra pensionärernas livssituation bör enligt motionärerna i stället införas en rejäl grundpension, lika för alla. Vid en sådan höjd grundpension behöver folkpension och pensionstillskott inte utges. Kommunala bostadstillägg behövs inte heller. Pensionen bör beskattas

på samma sätt som andra tjänsteinkomster, och de särskilda skattereglerna för pensionärer kan avvecklas. Motionärerna hemställer att riksdagen avslår propositionen i dess helhet och begär att regeringen skyndsamt lägger fram förslag om ett nytt grundpensionssystem i enlighet med det anförda. Motionärerna är vidare tveksamma till om regeringens förslag fullt ut kompenserar pensionärerna för finansieringen av skattereformen. Regeringen bör därför särskilt följa kostnadsutvecklingen för de ekonomiskt svaga pensionärerna och andra utsatta grupper, och motionärerna begär i yrkande 3 ett tillkännagivande härom.

Vidare anför Ragnhild Pohanka och Eva Goës i motion Sf66 yrkande 1 att det nya skattesystemet kommer att kraftigt missgynna de pensionärer som har låg ATP (mellan ca 0,83 och 1,5 ATP-poäng). Dessa får inte heller del av de föreslagna höjningarna av pensionstillskotten. Motionärerna begär därför att regeringen återkommer med ett nytt förslag till lösning av pensionärernas situation. En lösning skulle enligt motionärerna kunna vara att folkpensionens grundnivå höjs. För att inte pensionärer med hög ATP skall bli överkompenserade bör ATP i stället utges med en lägre procentsats.

Riksdagens beslut om ändrad beräkningsgrund för basbeloppet kritiserar i ett flertal motioner.

I motion Sf63 begär Lars Werner m.fl. att riksdagsbeslutet om sådan ändrad beräkningsgrund upphävs så att pensionärerna får kompensation för skatteomläggningens effekter. Detta skulle vara av särskild betydelse för de pensionärer som har låg ATP och inte får pensionstillskott.

Sten Svensson m.fl. anför i motion Sf64 yrkande 1 att basbeloppet för år 1991 kommer att urholkas med nära 3 % och för år 1992 med ytterligare ca 3,5 %. Motionärerna anser att det är av väsentlig betydelse att sambandet mellan konsumentprisindex och basbeloppet bibehålls för att pensionärer och andra grupper skall känna trygghet och säkerhet. Manipulationer med basbeloppet måste därför undvikas. Motionärerna begär ett tillkännagivande om att full uppräknings av basbeloppet skall göras fr.o.m. år 1992.

I motion Sf65 framhåller Gullan Lindblad m.fl. att ändringarna i reglerna vid beräkning av basbeloppet får effekter dels i alla de kontrakt av försäkringsmässig och civilrättslig natur som är bundna till basbeloppets utveckling, dels i den långsiktiga utvecklingen av ATP-systemets kompensationsnivå, dels för "minimipensionärernas" grundtrygghet. Motionärerna anser att beräkningsgrunden för basbeloppet bör ligga fast och att eventuell reduktion av pensionärernas pensioner bör redovisas öppet. Detta kan ske antingen genom att pensionerna beräknas enligt ett okorrigerat basbelopp och därefter öppet reduceras med den "skatteeffekt" som pensionärerna inte skall kompenseras för, eller genom att ett okorrigerat "basbelopp" räknas fram parallellt med basbeloppet enligt de nya reglerna så att pensionärer — men även andra som har kontrakt knutna till basbeloppet — kan se vad de

föreslagna förändringarna får för reella effekter. Motionärerna anser att i vart fall ett okorrigerat "basbelopp" bör fastställas, och de begär förslag i enlighet med det anförda.

Även Hans Dau i motion Sf68 yrkande 1 motsätter sig att manipulationer med basbeloppet görs och att sambandet mellan konsumentprisindex och basbeloppet bryts.

I motion Sf67 yrkande 4 anför Karin Israelsson m.fl. att motionärerna är beredda att acceptera den ändrade beräkningsgrunden som en tillfällig justering av basbeloppet för att ATP-pensionärerna inte skall få både sänkt skatt och kompensation för effekterna av skattereformens finansiering. Motionärerna anser dock att det vid sidan av ett sådant basbelopp skall finnas ett okorrigerat "basbelopp" som årligen stäms av, och de begär ett tillkännagivande härom.

Vad gäller motionsyrkandena om höjd grundpension vill utskottet hänvisa till sitt av riksdagen godkända betänkande 1989/90:SfU9. Utskottet har där behandlat motioner med förslag till höjda grundpensionsförmåner eller ändrade pensionssystem. Beträffande förslag till förändringar i pensionssystemet hänvisade utskottet till att pensionsberedningen har till uppgift att göra en allmän översyn av reglerna inom det allmänna pensionssystemet och att pensionsberedningen räknar med att avge sitt slutbetänkande under sommaren 1990. Utskottet ansåg att de frågor som togs upp i motionerna hade samband med pensionsberedningens arbete och att resultatet av detta arbete därför borde avvaktas. Utskottet hänvisade även till att den pågående skattereformen kunde bli av betydelse för vissa av frågorna. Höjda pensionsförmåner — i det fallet en höjning av pensionstillskotten så att de tillsammans med folkpensionens grundbelopp uppgick till två basbelopp — var utskottet av statsfinansiella skäl inte berett tillstyrka. Utskottet ansåg dock att såväl regeringens proposition om reformerat skattesystem som pensionsberedningens arbete borde avvaktas.

Utskottet konstaterar till att börja med att de pensionärer som har låga inkomster nu föreslås få en höjning av vissa pensionsförmåner, och utskottet är inte berett att i detta sammanhang förorda en ytterligare höjning av dessa förmåner. Eftersom motionsyrkandena förutsätter förändringar i pensionssystemet anser utskottet vidare att resultatet av pensionsberedningens arbete bör avvaktas. Utskottet, som vid tre tillfällen under våren framfört denna uppfattning, förutom i SfU9 även i yttranden till såväl skatteutskottet som finansutskottet (SfU4y resp. SfU5y), avstyrker därför bifall till motionerna Sf66 yrkande 1 och Sf67 yrkande 1 i denna del.

Utskottet förutsätter att regeringen noga följer effekterna av skattereformen i olika avseenden, inte minst vad gäller pensionärernas situation. Något tillkännagivande med anledning av motion Sf67 yrkande 3 är därför inte påkallat.

Vad härefter gäller frågan om beräkningsgrunden för basbeloppet vill utskottet erinra om vad som anfördes i betänkande 1989/90:SfU8 vid behandlingen av regeringens förslag i proposition 1989/90:52 till ändrad basbeloppsberäkning. I betänkandet angavs att förslaget fick ses mot bakgrund av de förslag som lades fram i proposition 1989/90:50,

genom vilka sänkta inkomstskatter i betydande utsträckning skulle finansieras genom ökade indirekta skatter. Vid frånvaro av särskilda åtgärder skulle enligt den propositionen en betydande del av de skattskyldiga få automatisk kompensation för denna finansiering. Höjda indirekta skatter höjer nämligen konsumentprisindex och därmed basbeloppet, vilket i sin tur höjer basbeloppsanknutna förmåner såsom pensioner. En sådan automatisk kompensation skulle urholka skattereformens finansiering och skulle innebära en betydande omfördelning mellan kollektivet pensionärer och övriga. Utskottet delade uppfattningen att — om inte särskilda åtgärder vidtogs — en betydande del av de skattskyldiga skulle få automatisk kompensation för de ökade indirekta skatter som skulle finansiera de sänkta inkomstskatterna. Utskottet tillstyrkte därför förslaget om en ändring av basbeloppsberäkningen, vilket även blev riksdagens beslut. — Utskottet har vidhållit denna uppfattning i sitt betänkande 1989/90:SfU9, och riksdagen har följt utskottet.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en förändring av beräkningsgrunden för basbeloppet även får vissa icke önskvärda effekter. Utskottet anser emellertid att det är nödvändigt att vid beräkningen av basbeloppet fr.o.m. år 1991 bortse från effekterna av skattereformens finansiering för att inte vissa skattskyldiga skall få såväl skattesänkning som kompensation för denna finansiering. Det finns därför inte skäl för riksdagen att ändra sin tidigare uppfattning.

Vad gäller frågan om ett okorrigerat "basbelopp" bör fastställas vid sidan av basbeloppet har riksdagen under 1983/84 års riksmöte (FiU 1983/84:18, rskr. 83) begärt att regeringen skulle närmare överväga om ett särskilt okorrigerat "basbelopp" borde fastställas och användas vid sidan av det som tillämpas inom ramen för lagen om allmän försäkring. Eftersom beräkningsgrunden för basbeloppet så småningom återställdes fullföljdes emellertid inte utredningsuppdraget. Utskottet konstaterar att ett okorrigerat "basbelopp" skulle komma att följa utvecklingen av konsumentprisindex. Med hänsyn till att sådant index fortfarande kommer att löpande fastställas finner utskottet inte skäl förordet införandet av ett särskilt okorrigerat "basbelopp".

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionerna Sf63, Sf64 yrkande 1, Sf65, Sf67 yrkande 4 och Sf68 yrkande 1.

Pensionstillskott

I propositionen anføres att pensionärer med enbart folkpension och pensionstillskott kommer att få ringa eller ingen del av skattesänkningen. För att den föreslagna skattereformen inte skall få oönskade fördelningspolitiska effekter är det nödvändigt att denna pensionärsgrupp kompenseras genom en höjning av pensionstillskottet. Regeringen föreslår därför att pensionstillskottet till folkpension i form av ålderspension, omställningspension, särskild efterlevandepension eller änkepension höjs med fyra procentenheter till 54 % av basbeloppet och pensionstillskottet för en förtidspensionär från nuvarande 100 % till 104 % av basbeloppet.

I motion Sf64 yrkande 2 begär Sten Svensson m.fl. avslag på förslaget om höjda pensionstillskott. Motionärerna hänvisar till att moderata samlingspartiet i annat sammanhang har lagt fram ett förslag om reformering av skattesystemet som inte leder till de skattehöjningar som driver upp boende- och levnadskostnaderna under år 1991. Detta alternativ kräver således enligt motionärerna inte ändringar i pensionsystemet vare sig i form av försämrad basbeloppsuppräknig eller höjda pensionstillskott. Motionärerna motsätter sig samtidigt att regeringen i sitt förslag om höjda pensionstillskott går ifrån principen om att förtidspensionärer skall ha dubbelt pensionstillskott. Det dubbla pensionstillskottet är till främst för att underlätta situationen för dem som blivit handikappade i unga år utan att dessförinnan ha haft möjlighet att bygga upp ett eget hem eller att tjäna in någon ATP-rätt. Förtidspensionärer måste dessutom betala skatt på sitt extra pensionstillskott. Genom urgröpningen av basbeloppet skulle förtidspensionärer inte heller få full kompensation för de kommande prisökningarna. Motionärerna begär därför i yrkande 3 att riksdagen beslutar att principen om dubbelt pensionstillskott för förtidspensionärer skall behållas. Även Hans Dau begär i motion Sf68 yrkande 2 att denna princip skall behållas.

I motion Sf67 begär Karin Israelsson m.fl. i yrkande 1 (delvis) avslag på propositionen i denna del med hänvisning till att ett system med förhöjd grundpension bör införas. Motionärerna anser emellertid att pensionärerna i avvaktan på att ett sådant system genomförs bör erhålla kompensation genom en viss höjning av pensionstillskotten. Med hänvisning till det förslag till finansiering av skattereformen som centern lagt fram och som enligt motionärerna ger ett bättre ekonomiskt utfall för låginkomsttagare, anser de dock att en lägre kompensationsnivå är tillräcklig. Motionärerna begär därför i yrkande 2 (delvis) förslag om en höjning av pensionstillskotten med en tredjedel av nu föreslagna höjningar.

Utskottet har ovan förordat att riksdagen bör vidhålla sin inställning i fråga om det reducerade basbeloppet. För att de pensionärer som har de lägsta inkomsterna skall kompenseras för effekterna av skattereformens finansiering anser utskottet att pensionstillskotten i enlighet med regeringens förslag bör höjas till 54 % av basbeloppet för ålderspensionär och 104 % av basbeloppet för förtidspensionär. Enligt utskottets uppfattning får även förtidspensionärer kompensation för kostnadsökningar på grund av skattereformen genom detta och övriga förslag som regeringen lägger fram i proposition 145.

Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del och avstyrker bifall till motionerna Sf64 yrkandena 2 och 3, Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar och Sf68 yrkande 2.

För att de extra utgifterna till följd av skattereformens finansiering för åren 1990 och 1991 skall täckas föreslås i propositionen en höjning av handikappersättningen fr.o.m. den 1 januari 1991 så att handikappersättning utges med 69 %, 53 % eller 36 % av basbeloppet.

Vårdbidrag utges med hel, halv eller fjärdedels förtidspension till ensamstående jämte pensionstillskott. På grund av den ovan föreslagna höjningen av pensionstillskotten ökar storleken av vårdbidraget, och de som uppstår vårdbidrag kompenseras på så sätt för de extra utgiftsökningarna i anledning av finansieringen av skattereformen. Av vårdbidraget kan viss del bestämmas som ersättning för merkostnader. Denna del är skattefri. Med hänsyn till den höjda nivån på vårdbidraget föreslås i propositionen att merkostnadsdelen justeras i förhållande härtill. Merkostnadsdelen föreslås utgöra 18 %, 36 %, 53 % eller 69 % av basbeloppet.

Karin Israelsson m.fl. yrkar i motion Sf67 yrkande 1 avslag på propositionen även i denna del.

Med hänvisning till vad ovan anförts biträder utskottet de föreslagna förändringarna och avstyrker bifall till motionen i denna del.

Kommunalt bostadstillägg

Kommunalt bostadstillägg (KBT) är inkomstprövat och utges enligt grunder som den enskilda kommunen bestämmer, dock lägst med belopp som svarar mot den del av bostadskostnaden som skall täckas av bostadstillägg för att statsbidrag skall lämnas. Statsbidrag utgår för närvarande under förutsättning att kommunen täcker minst 80 % av den del av den månatliga bostadskostnaden som överstiger 80 kr. men inte 1 700 kr. för ogift pensionär och 1 850 kr. för makar.

Inkomstprövningsreglerna innebär bl.a. att bostadstillägget minskas med en tredjedel av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 750 kr. för den som är gift och 1 000 kr. för annan pensionär. Som inkomst räknas t.ex. ATP, tjänstepension, arbetsinkomst samt avkastning av kapital och fastighet. I inkomstunderlaget inräknas dock inte ATP till den del den föranlett minskning av pensionstillskott. För den som är ålderspensionär beaktas fr.o.m. den 1 juli 1989 inte sådan intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. a) kommunalskattelagen (löneinkomst).

I propositionen anförs att de kommunala bostadstilläggen har stor betydelse för pensionärer med låga inkomster. Eftersom kommunerna själva beslutar om grunderna för sina KBT kan skillnaderna vara stora mellan olika kommuner vad beträffar storleken på de kommunala bostadstilläggen. Dessa skillnader i förening med de förslag som lagts fram för finansiering av skattereformen motiverar enligt regeringen en höjning av den övre gränsen för den del av bostadskostnaden som kan ligga till grund för statsbidrag till KBT. Regeringen avser därför att höja denna gräns till 1 900 kr. för ogift pensionär och 2 050 kr. för

makar. En sådan höjning blir av särskild vikt för dem som till följd av taxeringsvärdeshöjning och höjd fastighetsskatt kommer att få en ökad kostnad för sin bostadsfastighet.

I propositionen läggs även fram förslag om ändrade regler för inkomstprövningen för KBT. Således skall innehavet av privatbostadsfastighet eller privatbostad inte längre inverka på inkomstberäkningen. För ålderspensionärer skall vid inkomstberäkningen inte heller tas med inkomst av aktiv näringsverksamhet. Vidare föreslås viss höjning av inkomstavdraget. Förändringarna tillämpas i huvudsak även på hustrutillägg och äldre änkepensioner.

Enligt nuvarande regler skall som inkomst vid beräkningen av KBT även anses avkastning av förmögenhet. För en- och tvåfamiljsfastighet som den pensionsberättigade bor i beräknas avkastningen enligt den s.k. schablonmetoden vid taxering till statlig inkomstskatt. Från denna summa får vissa avdrag göras. För jordbruks- och övriga fastigheter beräknas avkastningen till 5 % av fastighetens taxeringsvärde. Samma procentsats gäller vid beräkning av avkastning av banktillgodohavanden, aktier, bostadsrättslägenheter och andelar i ekonomiska föreningar. Förmögenhetsavkastningen höjs enligt lagen med 10 % av det förmögenhetsbelopp som överstiger 120 000 kr. för makar gemensamt och 75 000 kr. för en ogift pensionär. Fr.o.m. den 1 juli 1989 beräknas vid denna förhöjning förmögenhetsvärdet av en- och tvåfamiljsfastighet samt jordbruksfastighet till en fjärdedel av den del av taxeringsvärdet som överstiger 400 000 kr. Motsvarande gäller vid värderingen av en andel i bostadsrättsförening, bostadsförening eller bostadsaktiebolag. Om den pensionsberättigade eller hans make har flera sådana fastigheter eller andelar skall bestämmelserna gälla endast en av dem och då i första hand den som utgör stadigvarande bostad för den berättigade. Fr.o.m. den 1 januari 1991 höjs gränsen till 800 000 kr.

I propositionen anförs att de fastigheter som innehas av de pensionsberättigade vid KBT-beräkningen i allmänhet inte föranleder mer än högst en ringa förmögenhet, medan inkomstprövningen i detta avseende ger försäkringskassorna ett merarbete. Regeringen föreslår därför att vissa fastigheter inte längre skall beaktas vid inkomstprövningen och att detta bör gälla vad som i proposition 1989/90:110 benämns privatbostadsfastighet och privatbostad. Privatbostadsfastigheterna avser bl.a. vad som nu benämns schablonbeskattad villafastighet och mangårdsbyggnad på jordbruksfastighet, förutsatt att huset används som s.k. privatbostad. Huset skall således användas eller vara avsett att användas för ägarens eller närståendes permanenta boende eller som fritidsbostad. Även bostadsrättslägenhet i s.k. äkta bostadsrättsföretag räknas som privatbostad. I propositionen anges vidare att skuld som hänför sig till sådana tillgångar inte heller i fortsättningen får räknas av mot annan förmögenhet.

I syfte att ytterligare uppmuntra ålderspensionärer till förvärvsarbete föreslås vidare att för den som har ålderspension skall vid inkomstprövningen bortses även från vad som i proposition 1989/90:110 defi-

nieras som inkomst av aktiv näringsverksamhet. I princip gäller att en verksamhet utgör aktiv näringsverksamhet om den skattskyldige i inte oväsentlig omfattning arbetat i verksamheten.

I propositionen föreslås vidare att inkomstavdraget höjs till 35 % av den beräknade årsinkomsten som överstiger 750 kr. för gift och 1 000 kr. för ogift pensionär. Som skäl för denna ändring anförs att den föreslagna höjningen av statsbidraget till KBT tillsammans med de föreslagna förändringarna vid inkomstprövningen och beräkningen av bostadskostnad för fastighet kommer också de pensionärer till del som får sänkt inkomstskatt genom den föreslagna skattereformen.

Den ändrade beräkningen av bostadskostnaden när pensionären innehar privatbostadsfastighet innebär dels att fastighetsskatt skall inräknas i bostadskostnaden, dels att bostadskostnaden skall minskas med 30 % av räntorna för lån som belöper sig på fastigheten. Det sistnämnda medför således att 70 % av ränteutgifterna ingår i bostadskostnaden.

I motion Sf67 begär Karin Israelsson m.fl. i yrkande 1 avslag på propositionen även vad gäller förändringar i KBT-reglerna. Motionärerna begär i stället i yrkande 2 (delvis) förslag om en höjning av KBT med en tredjedel av de av regeringen föreslagna höjningarna. Som skäl för en lägre kompensation också när det gäller KBT åberopar motionärerna centrens förslag till finansiering av skattereformen.

I motion Sf66 yrkande 2 begär Ragnhild Pohanka och Eva Goës ett tillkännagivande om att skillnaderna i olika kommuner vad gäller KBT bör uppmärksammas. Motionärerna anser att bostadstillägget bör beräknas med utgångspunkt i den verkliga hyreskostnaden på orten för en tvårumslägenhet när det gäller ensamstående och för en trerumslägenhet när det gäller makar.

I motion Sf64 yrkande 4 begär Sten Svensson m.fl. avslag på förslaget att KBT skall reduceras med 35 % av den beräknade årsinkomsten. Motionärerna hänvisar särskilt till att pensionärernas grundavdrag i det nya skattesystemet kommer att trappas av ännu snabbare än i dag. Motionärerna begär vidare i yrkande 5 att vid beräkning av avkastning av förmögenhet skall någon förhöjning av avkastningen i förhållande till förmögenhetens värde inte ske.

Enligt utskottets uppfattning kommer de förslag till förstärkning av KBT-förmånerna som regeringen lagt fram att medföra en rejäl kompensation till de pensionärer som har de lägsta inkomsterna. Utskottet delar även regeringens uppfattning att det är motiverat att i stället höja inkomstavdraget för att inte personer med något högre inkomster skall få för stor kompensation. Utskottet avstyrker därför bifall till motionerna Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar och Sf64 yrkande 4.

Utskottet välkomnar även förslaget att privatbostadsfastighet och privatbostad inte längre skall beaktas vid inkomstberäkningen, vare sig som avkastning av själva fastigheten e.d. eller som underlag vid beräkningen av den särskilda förhöjningen av avkastningen av förmögenheten. Enligt utskottets mening bör det dock tydligare framgå av lagtexten att sådana bostäder inte skall påverka inkomstberäkningen i något avseende, och utskottet lägger därför fram förslag till ny lydelse av

berörda lagrum. Förslaget i motion Sf64 yrkande 5 att helt bortse från förmögenhet vid beräkning av den särskilda förhöjningen är utskottet inte berett tillstyrka, och motionen bör därför avslås.

Vad härefter gäller de skillnader mellan olika kommuner vid utgivande av KBT som påtalas i motion Sf66 yrkande 2 vill utskottet erinra om att skillnaderna utgör ett av skälen till regeringens förslag att höja gränsen för hur stor del av bostadskostnaden som utgör grund för KBT. Frågan behandlades även i betänkandet 1989/90:SfU9, varvid utskottet anförde att kommunerna fritt får besluta om förmånligare regler för KBT än de grundregler som utgör en förutsättning för rätt till statsbidrag. Utskottet framhöll också att de skillnader i KBT-grunderna som därvid kan uppstå är en följd av det kommunala självstyret. Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker bifall till motion Sf66 yrkande 2.

Särskilt pensionstillägg (prop. 1989/90:117)

I proposition 1989/90:117 föreslås att föräldrar, som på grund av vård av ett sjukt eller handikappat barn under lång tid har gått miste om förvärvsinkomster, skall kompenseras ekonomiskt genom ett särskilt skattefritt pensionstillägg till folkpension i form av ålderspension.

För att få förmånen skall föräldern ha vårdat barnet under minst tio år. Pensionstillägget utges då med 25 % av basbeloppet per kalenderår. Har vårdtiden överstigit 10 år ökas beloppet med 5 % av basbeloppet per vårdår upp till en vårdtid av 15 år. Högsta pensionstillägg som kan utges per kalenderår utgör sålunda 50 % av basbeloppet. Vid förtida eller uppskjutet uttag av ålderspensionen minskas repektive ökas pensionstillägget i motsvarande mån som pensionen.

Med en förälder skall likställas den som under vårdåren

1. i egenskap av särskilt förordnad förmyndare har haft den rättsliga vårdnaden om barnet,
2. med socialnämndens medgivande har haft hand om barnet för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera det, eller
3. har varit gift med barnets förälder eller har eller har haft barn med denne om de varaktigt bott tillsammans.

Den som var särskilt förordnad förmyndare och vårdnadshavare för barnet vid den tidpunkt då det fyllde 18 år eller det dessförinnan ingick äktenskap, skall om vården fortsätter efter denna tidpunkt likställas med sådan förmyndare.

Någon övre åldersgräns ligger inte i uttrycket barn, utan här åsyftas endast relationen mellan den vårdade och vårdaren. Däremot kommer en undre åldersgräns att finnas genom att ett krav uppställs på att barnet under större delen av vårdåret skall ha fått hel förtidspension eller helt sjukbidrag jämte handikappersättning enligt lagen om allmän försäkring. Dessa förmåner kan endast utgå sedan barnet fyllt 16 år. Enligt särskilda övergångsregler till lagstiftningen skall dock med vårdår likställas varje kalenderår fr.o.m. år 1964 t.o.m. år 1973, under vilket föräldern vårdat sjukt eller handikappat barn som inte uppnått 16 års ålder och barnet har fått vårdbidrag i form av invaliditetsersätt-

ning. Sådan ersättning skall år 1964 ha utgått under sex månader och övriga år fram t.o.m. år 1973 under större delen av året. Motivet för dessa särskilda regler är att invaliditetsersättningen, till skillnad från vad som är fallet med vårdbidraget, inte varit ATP-grundande.

Förälder får tillgodoräknas vårdår t.o.m. 64 års ålder eller, om föräldern är född under något av åren 1911 — 1927, t.o.m. 65 års ålder. Under sådana år som föräldern har fått förtidspension eller sjukbidrag enligt lagen om allmän försäkring under större delen av året eller tillgodoräknats pensionspoäng, alternativt skulle ha tillgodoräknats ATP-poäng om tilläggs pensionsavgift hade betalats inom föreskriven tid eller undantagande från ATP inte gällt, kan vårdår inte tillgodoräknas föräldern.

I motion Sf62 av Barbro Sandberg m.fl. begärs i yrkande 1 ett tillkännagivande om att det särskilda pensionstillägget i första hand skall tillförsäkra dem som redan genomfört vårdinsatser en bättre pension. Förslaget bör, menar motionärerna, ses som en provisorisk lösning för redan genomförda vårdinsatser, men i framtiden måste det bli möjligt att tillförsäkra anhöriga pensionsgrundande inkomst när vården ges. Beträffande det föreliggande förslaget begär motionärerna i yrkandena 5—7 att riksdagen i tre hänseenden beslutar utvidga möjligheten att få det särskilda pensionstillägget. Motionärerna vill dels att den som sedermera får barn med föräldern skall jämföras med förälder om de varaktigt bott tillsammans, dels att de som haft mycket låga inkomster och därför ett lågt berättigande till ATP under vårdåren skall ges rätt till den nya förmånen dels ock att varje vårdår från första året skall ge rätt till pensionstillägg för att undvika tröskeeffekter.

Den avgränsning av personkretsen som föreslagits i propositionen överensstämmer med vad som gäller beträffande rätten att uppbära föräldraförsäkring vid barns födelse, och utskottet finner inte anledning att tillstyrka att även personer som haft en annan relation till föräldern vid tiden för vården skall tillgodoräknas vårdår. Beträffande villkoret att ATP-poäng inte får ha tillgodoräknats föräldern under vårdåret sammanhänger detta med syftet med propositionen, nämligen att kompensera den som avstått från förvärvsarbete för att vårda barnet. Utskottet kan inte heller i denna del tillstyrka motionen.

Vad slutligen avser kravet i propositionen att minst tio år skall föreligga för att pensionstillägg skall utges motiveras detta med att förmånen bör förbehållas den som under lång tid vårdat ett sjukt eller handikappat barn. Utskottet delar i denna del föredragande statsrådets uppfattning att det därvid är rimligt att kräva minst tio år som kvalifikationsgrund.

Utskottet biträder på grund av det anförda propositionens förslag. Utskottet ser i likhet med vad som framhållits i såväl propositionen som motionen det särskilda pensionstillägget som en övergångslösning för dem som inte kommit i åtnjutande av vårdarlön, och något särskilt uttalande härom från riksdagens sida är inte påkallat. I propositionen framhålls också att i framtiden bör vårdbidrag eller vårdarlön som är pensionsgrundande ersättningar ges till föräldrar i den nu aktuella

situationen. Det yrkande om vårdarlön som väckts i motionen liksom ett yrkande om handikappades rätt till eget boende har av utskottet överlämnats till socialutskottet för behandling.

Utskottet behandlar slutligen yrkande 2 i motionen. Motionärerna begär här ett tillkännagivande om att vårdbidraget skall utgå med 2,5 basbelopp per kalenderår.

Vårdbidraget motsvarar beloppsmässigt vad som utges i hel förtidspension som folkpension jämte pensionstillskott, för närvarande 196 % av basbeloppet. Som framgår ovan tillstyrker utskottet ett förslag i proposition 145 om att pensionstillskottet skall höjas med 4 % fr.o.m. den 1 januari 1990. Vårdbidraget skulle då komma att utges med 2 basbelopp per år.

Riksdagen har vid ett flertal tillfällen på förslag av utskottet avslagit motionsyrkanden om en höjning av vårdbidragets belopp till 2,5 basbelopp. Senast detta skedde var helt nyligen vid behandlingen av utskottets betänkande SfU9. Utskottet hänvisar till detta betänkande och avstyrker bifall till motionen även i denna del.

Undantagandepensionärer (prop. 1989/90:148)

Riksdagen har beslutat (1989/90:SfU9, rskr. 152) att pensionstillskott fr.o.m. den 1 juli 1990 skall kunna utges till pensionärer som har eller har haft undantagande från ATP med beaktande endast av den ATP som faktiskt utges, och riksdagen har begärt ett lagförslag från regeringen.

Regeringen lägger i propositionen fram förslag till lagändring i enlighet härmed. Lagändringen får även konsekvenser vid inkomstberäkningen för kommunalt bostadstillägg och vid beräkningen av hustutillägg.

Förslaget har inte föranlett några motionsyrkanden, och utskottet biträder detsamma.

Medelsanvisning

En höjning av pensionstillskotten beräknas i proposition 145 medföra en ökning av kostnaderna under anslaget D 2. Folkpensioner med 385 milj. kr. för budgetåret 1990/91. Höjningen av handikappersättningen och vårdbidragets merkostnadsdel beräknas öka kostnaderna under samma anslag med 25 milj. kr. för samma budgetår. I propositionen föreslås därför att riksdagen utöver vad som tidigare anvisats till Folkpensioner skall anvisa ytterligare 410 000 000 kr. för budgetåret 1990/91.

Höjningen av taket för kommunalt bostadstillägg beräknas i proposition 145 öka kostnaderna för statsbidrag till kommunerna med 95 milj. kr. per år eller för budgetåret 1990/91 med 47,5 milj. kr. De ändrade inkomstprövningsreglerna beräknas inte medföra någon merkostnad, men däremot den ändrade beräkningen av bostadskostnaden för fastighet. Kostnaden för den senare ändringen beräknas till 25 milj.

kr. per år eller för budgetåret 1990/91 till 12,5 milj. kr. Anslaget D 3. Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension föreslås därför i propositionen ökat med 60 milj. kr.

Beträffande kostnaderna för förslagen i proposition 148 har riksdagen vid sitt beslut om att pensionstillskott skall utgå utan hänsyn till undantagande från ATP vid beräkningen av anslaget D 2. Folkpensioner (prop. 1989/90:100 bil. 7, SfU9, rskr. 152) ökat anslaget till följd av sådana kostnader med 130 milj. kr. Däremot har hänsyn inte tagits till den merbelastning som uppkommer på anslaget D 3. Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension. Merbelastningen beräknas till 5 milj. kr. för budgetåret 1990/91, varför i propositionen föreslås att anslaget i fråga skall ökas med detta belopp.

Sammantaget innebär förslagen i propositionerna 145 och 148 att till Folkpensioner skall anvisas ytterligare 410 milj. kr. och till Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension ytterligare 65 milj. kr.

I motion Sf67 yrkande 1 begär Karin Israelsson m.fl. avslag på proposition 1989/90:145 även såvitt avser medelsanvisningen.

Med hänvisning till att utskottet ovan har tillstyrkt i propositionerna 1989/90:145 och 1989/90:148 föreslagna förändringar, tillstyrker utskottet även regeringens förslag till medelsanvisning. Motion Sf67 yrkande 1 bör därför avslås i denna del.

Kostnaderna för det nya pensionstillägget föreslås belasta ett nytt anslag under femte huvudtiteln benämnt Särskilt pensionstillägg. Med hänsyn till att den nya lagstiftningen skall träda i kraft den 1 januari 1991 kommer hälften av årskostnaden eller 17 milj. kr. för pensionstillägget att belasta anslaget. Finansieringen föreslås ske på samma sätt som sker beträffande övriga pensionsförmåner, dvs. genom socialavgiften till folkpensionen och över statsbudgeten.

Utskottet har inte någon erinran mot propositionens förslag i denna del.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *höjd grundpension*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del och 1989/90:Sf66 yrkande 1,
res. 1 (c)
res. 2 (mp)
2. beträffande *uppföljning av kostnadsutvecklingen*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf67 yrkande 3,
res. 3 (c, mp)
3. beträffande *beräkningsgrunden för basbeloppet*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Sf63, 1989/90:Sf64 yrkande 1 och 1989/90:Sf68 yrkande 1,
res. 4 (m)
res. 5 (v, mp)
4. beträffande *ett särskilt okorrigerat "basbelopp"*
att riksdagen avslår motionerna 1989/90:Sf65 och 1989/90:Sf67 yrkande 4,

5. beträffande *höjda pensionstillskott*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:145 och med avslag på motionerna 1989/90:Sf64 yrkandena 2 och 3, 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar och 1989/90:Sf68 yrkande 2 antar i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,

res. 7 (m)

res. 8 (c)

6. beträffande *handikappersättning och vårdbidrag*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:145 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del antar i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,

7. beträffande *grunderna för KBT*

att riksdagen med avslag på motionerna 1989/90:Sf66 yrkande 2 och 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar lägger proposition 1989/90:145 i denna del till handlingarna,

res. 9 (c)

res. 10 (mp)

8. beträffande *beräkningen av bostadskostnad*

att riksdagen med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del lägger proposition 1989/90:145 i denna del till handlingarna,

9. beträffande *inkomstreduktionen*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:145 och med avslag på motionerna 1989/90:Sf64 yrkande 4 och 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del antar i propositionen framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

res. 11 (m)

10. beträffande *avkastning av privatbostad m.m.*

att riksdagen med anledning av proposition 1989/90:145 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del antar i bilaga 4 som *Utskottets förslag* betecknade förslag till

1. lag om ändring i lagen (1989:1047) om ändring i lagen (1988:1527) om ändring i lagen (1988:883) om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

2. lag om ändring i lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring,

11. beträffande *slopad förmögenhetsprövning*

att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf64 yrkande 5,

res. 12 (m, fp)

12. beträffande *särskilt pensionstillägg*

att riksdagen antar de i proposition 1989/90:117 framlagda förslagen till

1. lag om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn,

2. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,

13. beträffande *personkretsen m.m.*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf62 yrkandena 1, 5 och 6,
res. 13 (fp)
14. beträffande *vårdår*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf62 yrkande 7,
res. 14 (m, fp, c)
15. beträffande *höjt vårdbidrag*
att riksdagen avslår motion 1989/90:Sf62 yrkande 2,
res. 15 (fp)
16. beträffande *undantagandepensionärer*
att riksdagen antar i proposition 1989/90:148 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,
17. beträffande *anslag till särskilt pensionstillägg*
att riksdagen till *Särskilt pensionstillägg* för budgetåret 1990/91 under femte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag på 17 000 000 kr.,
18. beträffande *anslag till folkpensioner*
att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:145 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del till förslagsanslaget *Folkpensioner* för budgetåret 1990/91 anvisar 410 000 000 kr. utöver vad riksdagen tidigare har anvisat (1989/90:SfU9, rskr. 152),
res. 16 (c) - villk. 8
19. beträffande *bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension*
att riksdagen med bifall till propositionerna 1989/90:145 och 1989/90:148 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del till förslagsanslaget *Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension* för budgetåret 1990/91 anvisar 65 000 000 kr. utöver vad riksdagen tidigare har anvisat (1989/90:SfU9, rskr. 152).
res. 17 (c) - villk. 9

Stockholm den 29 maj 1990

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Doris Håvik

Närvarande: Doris Håvik (s), Gullan Lindblad (m), Börje Nilsson (s), Ulla Johansson (s), Sigge Godin (fp), Karin Israelsson (c), Lena Öhrsvik (s), Margit Gennser (m), Ingegerd Elm (s), Maud Björnemalm (s), Hans Dau (m), Barbro Sandberg (fp), Margó Ingvardsson (v), Ragnhild Pohanka (mp), Christina Pettersson (s), Arne Mellqvist (s) och Marianne Jönsson (c).

Reservationer

1. Höjd grundpension (mom. 1)

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

I propositionen föreslås en höjning av pensionstillskotten och förbättringar av vissa andra folkpensionsförmåner. Enligt utskottets mening är de föreslagna åtgärderna otillräckliga för att kompensera pensionärerna för effekterna av skattereformen. För att radikalt förbättra pensionärernas livssituation bör i stället införas en rejäl grundpension, lika för alla. Vid en sådan höjd grundpension behöver folkpension och pensionstillskott inte utges. Kommunala bostadstillägg behövs inte heller. Pensionen bör beskattas på samma sätt som andra tjänsteinkomster, och de särskilda skattereglerna för pensionärer kan avvecklas. Regeringen bör skyndsamt lägga fram förslag om ett nytt grundpensionssystem i enlighet med det anförda. Vad sålunda anförts bör riksdagen med bifall till motion Sf67 yrkande 1 i denna del som sin mening ge regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *höjd grundpension*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del och med avslag på motion 1989/90:Sf66 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

2. Höjd grundpension (mom. 1)

Ragnhild Pohanka (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet konstaterar" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening kommer det nya skattesystemet att kraftigt missgynna de pensionärer som har låg ATP (mellan ca 0,83 och 1,5 ATP-poäng). Dessa får inte heller del av de föreslagna höjningarna av pensionstillskotten. Regeringen bör därför återkomma med ett nytt förslag till lösning av pensionärernas situation. Utskottet anser att därvid bör övervägas en höjning av folkpensionens grundnivå och samtidigt, för att inte pensionärer med hög ATP skall bli överkompenserade, en lägre kompensationsnivå inom ATP. Det anförda bör med bifall till motion Sf66 yrkande 1 ges regeringen till känna.

dels att moment 1 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *höjd grundpension*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf66 yrkande 1 och med anledning av motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

3. Uppföljning av kostnadsutvecklingen (mom. 2)

Karin Israelsson (c), Ragnhild Pohanka (mp) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Utskottet förutsätter" och slutar med "inte påkallat." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser det viktigt att de pensionärer som har låga inkomster får full kompensation för effekterna av skattereformens finansiering. Regeringen bör därför särskilt följa kostnadsutvecklingen för denna pensionärsgrupp men även för andra utsatta grupper, så att åtgärder kan vidtas om kompensationen inte visar sig tillräcklig. Det anförda bör med bifall till motion Sf67 yrkande 3 ges regeringen till känna.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. *beträffande uppföljning av kostnadsutvecklingen*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf67 yrkande 3 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

4. Beräkningsgrunden för basbeloppet (mom. 3)

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Vad härefter" och på s. 7 slutar med "tidigare uppfattning." bort ha följande lydelse:

Enligt tidigare riksdagsbeslut skall vid beräkningen av basbeloppet fr.o.m. år 1991 bortses från prisförändringar som följer av vissa beskattningsåtgärder m.m. Basbeloppet för år 1991 kommer att urholkas med nära 3 % och för år 1992 med ytterligare ca 3,5 %. Enligt utskottets mening är det därför av väsentlig betydelse att sambandet mellan konsumentprisindex och basbeloppet bibehålls för att pensionärer och andra grupper skall kunna känna trygghet och säkerhet. Beräkningsgrunden för basbeloppet måste snarast återställas, och utskottet anser att detta skall ske fr.o.m. basbeloppet för år 1992.

Det ovan anförda bör med bifall till motionerna Sf64 yrkande 1 och Sf68 yrkande 1 ges regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. *beträffande beräkningsgrunden för basbeloppet*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Sf64 yrkande 1 och 1989/90:Sf68 yrkande 1 och med anledning av motion 1989/90:Sf63 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

5. Beräkningsgrunden för basbeloppet (mom. 3)

Margó Ingvardsson (v) och Ragnhild Pohanka (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 6 börjar med "Vad härefter" och på s. 7 slutar med "tidigare uppfattning." bort ha följande lydelse:

Enligt tidigare riksdagsbeslut skall vid beräkningen av basbeloppet fr.o.m. år 1991 bortses från prisförändringar som följer av vissa beskattningsåtgärder m.m., och detta kommer att medföra en sänkning av pensionsförmånerna. Enligt utskottets mening kommer flertalet förvärvsarbetsande att avtalsvägen kompensera sig för skatteomläggningens effekter medan pensionärer inte har den möjligheten. Pensionärer utan eller med lägre ATP kommer inte heller att på annat sätt kompenseras för skattereformens effekter, och särskilt gäller det pensionärer som inte får pensionstillskott. Utskottet anser därför att riksdagen bör upphäva sitt tidigare beslut så att basbeloppet även efter innevarande år följer den allmänna kostnadsutvecklingen. Vad sålunda anförts bör med bifall till motion Sf63 ges regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *beräkningsgrunden för basbeloppet*
att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf63 och med anledning av motionerna 1989/90:Sf64 yrkande 1 och 1989/90:Sf68 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

6. Ett särskilt okorrigerat "basbelopp" (mom. 4)

Gullan Lindblad (m), Karin Israelsson (c), Margit Gennser (m), Hans Dau (m) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med "Vad gäller" och slutar med "yrkande 1." bort ha följande lydelse:

Utskottet konstaterar att ändringar i reglerna för beräkning av basbeloppet får effekter dels i alla de kontrakt av försäkringsmässig och civilrättslig natur som är bundna till basbeloppets utveckling, dels i den långsiktiga utvecklingen av ATP-systemets kompensationsnivå, dels för "minimipensionärernas" grundtrygghet. Med hänsyn till att ändringar i beräkningsgrunden för basbeloppet skett vid flera tidigare tillfällen och nu nyligen åter beslutats av riksdagen anser utskottet att riksdagen ånyo (tidigare riksdagsbeslut, se FiU 1983/84:18, rskr. 83) bör begära att regeringen närmare överväger om ett särskilt okorrigerat "basbelopp" bör fastställas och användas vid sidan av det som tillämpas inom ramen för lagen om allmän försäkring.

Vad sålunda anförts bör riksdagen med bifall till motionerna Sf65 och Sf67 yrkande 4 ge regeringen till känna.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *ett särskilt okorrigerat "basbelopp"*
att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Sf65 och 1989/90:Sf67 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

7. Höjda pensionstillskott (mom. 5)

1989/90:SfU20

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 2." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att pensionärernas standard i första hand skall garanteras genom att full uppräknings sker av basbeloppet fr.o.m. år 1992. Genom en annan form av reformering av skattesystemet skulle man kunna undvika att boende- och levnadskostnaderna under år 1991 drivs upp. Mot denna bakgrund är utskottet inte berett tillstyrka en höjning av pensionstillskotten. Regeringens förslag i denna del bör därför avslås och motion Sf64 yrkande 2 tillstyrkas.

Regeringen har genom sitt förslag om höjda pensionstillskott — 54 % till ålderspensionärer och 104 % till förtidspensionärer — gått ifrån principen om att förtidspensionärer skall ha dubbelt pensionstillskott. Enligt utskottets mening skall det dubbla pensionstillskottet främst vara till för att underlätta situationen för dem som blivit handikappade i unga år utan att dessförinnan ha haft möjlighet att bygga upp ett eget hem eller att tjäna in någon ATP-rätt. Härvid bör även beaktas att förtidspensionärer måste betala skatt på sitt extra pensionstillskott, och att de genom urholkningen av basbeloppet inte får full kompensation för de kommande prisökningarna. Utskottet anser att riksdagen med bifall till motionerna Sf64 yrkande 3 och Sf68 yrkande 2 bör ge regeringen till känna att principen skall vara att förtidspensionärer även i fortsättningen skall erhålla dubbelt pensionsstillskott.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *höjda pensionstillskott*

att riksdagen med bifall till motionerna 1989/90:Sf64 yrkandena 2 och 3 och 1989/90:Sf68 yrkande 2 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar

dels avslår i proposition 1989/90:145 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

8. Höjda pensionstillskott (mom. 5)

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Utskottet har" och slutar med "yrkande 2." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att pensionärernas ekonomiska situation bör lösas genom att ett system med förhöjd grundpension införs. I avvaktan på att ett sådant system genomförs bör pensionärerna emellertid erhålla kompensation för skattereformens effekter genom en viss höjning av pensionstillskotten. Genom den av centern föreslagna formen för finansiering av skattereformen skulle det ekonomiska utfallet för låginkomsttagare bli bättre. Mot denna bakgrund är pensionärerna enligt

utskottets mening tillgodosedda med en höjning av pensionstillskotten med en tredjedel av vad regeringen nu föreslagit. Utskottet anser att regeringen bör lägga fram nytt förslag i enlighet härmed. Det anförda bör med avslag på propositionen i denna del och med bifall till motion Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar ges regeringen till känna.

dels att moment 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

5. beträffande *höjda pensionsstillskott*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar och med avslag på motionerna 1989/90:Sf64 yrkandena 2 och 3 och 1989/90:Sf68 yrkande 2

dels avslår i proposition 1989/90:145 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott,

dels som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

9. Grunderna för KBT (mom. 7)

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att pensionärernas ekonomiska situation bör lösas genom att ett system med förhöjd grundpension införs. I avvaktan på att ett sådant system genomförs bör pensionärerna emellertid erhålla kompensation för skattereformens effekter genom bl.a. en viss höjning av det kommunala bostadstillägget. Genom en annan form av finansiering av skattereformen skulle det ekonomiska utfallet för låginkomsttagare bli bättre. Mot denna bakgrund är pensionärerna enligt utskottets mening tillgodosedda med en mindre höjning av det s.k. taket för kommunalt bostadstillägg, dvs. den del av bostadskostnaden som skall utgöra grunden för KBT för att kommunerna skall få statsbidrag. Utskottet anser att det är tillräckligt att taket höjs med en tredjedel av vad regeringen nu föreslagit. Det anförda bör med avslag på propositionen i denna del och med bifall till motion Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar ges regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *grunderna för KBT*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar och med anledning av proposition 1989/90:145 samt med avslag på motion 1989/90:Sf66 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

10. Grunderna för KBT (mom. 7)

Ragnhild Pohanka (mp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 12 börjar med "Vad härefter" och slutar med "yrkande 2." bort ha följande lydelse:

Konstruktionen av statsbidraget till kommunala bostadstillägg med en angiven högsta hyresnivå medför, särskilt i förening med kommu-

nernas rätt att utge bostadstillägg för hyreskostnader därutöver, att det kan uppstå stora skillnader mellan kommuner vad gäller storleken av KBT. För att minska dessa skillnader bör enligt utskottets mening KBT i stället beräknas med utgångspunkt i den verkliga hyreskostnaden på orten för en tvårumslägenhet när det gäller ensamstående och för en trerumslägenhet när det gäller makar. Det anförda bör med bifall till motion Sf66 yrkande 2 ges regeringen till känna.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. *beträffande grunderna för KBT*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf66 yrkande 2 och med anledning av proposition 1989/90:145 samt med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkandena 1 och 2 i dessa delar som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anför,

11. Inkomstreduktionen (mom. 9)

Gullan Lindblad, Margit Gennser och Hans Dau (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "yrkande 4." bort ha följande lydelse:

I propositionen föreslås en höjning av det inkomstavdrag som skall reducera KBT, från 33,3 % till 35 % av den beräknade årsinkomsten. Utskottet anser det inte motiverat att höja inkomstavdraget, och detta med hänsyn särskilt till att pensionärernas grundavdrag i det nya skattesystemet kommer att trappas av ännu snabbare än i dag. Med bifall till motion Sf64 yrkande 4 bör propositionen avslås i denna del.

dels att moment 9 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

9. *beträffande inkomstreduktionen*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf64 yrkande 4 och med avslag på motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del avslår i proposition 1989/90:145 framlagt förslag till lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension,

12. Slopad förmögenhetsprövning (mom. 11)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Margit Gennser (m), Hans Dau (m) och Barbro Sandberg (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Utskottet välkomnar" och på s. 12 slutar med "därför avslås." bort ha följande lydelse:

I propositionen har lagts fram förslag att värdet av privatbostadsfastighet och privatbostad inte skall beaktas vid den förhöjning av avkastningen som skall ske om förmögenheten överstiger visst belopp. Utskottet anser att det nu är dags att helt slopa förmögenhetsprövningen för KBT så att någon förhöjning av avkastningen i förhållande till förmögenhetens värde inte skall ske. Det anförda bör med bifall till motion Sf64 yrkande 5 ges regeringen till känna.

dels att moment 11 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1989/90:SfU20

11. beträffande *slopad förmögenhetsprövning*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf64 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

13. Personkretsen m.m. (mom. 13)

Sigge Godin och Barbro Sandberg (båda fp) anser

dels att de delar av utskottets yttrande på s. 13 som börjar med "Den avgränsning" och slutar med "tillstyrka motionen." och på s. 13 som börjar med "Utskottet biträder" och på s. 14 slutar med "för behandling." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion Sf62 att förslaget om ett särskilt pensionstillägg bör ses som en provisorisk och tillfällig lösning för redan genomförda vårdinsatser, och att det i framtiden måste bli möjligt att tillförsäkra anhöriga pensionsgrundande ersättning när vården ges. Utskottet anser också i likhet med motionärerna att vissa ändringar i förslaget behövs. Sålunda bör personkretsen för rätt till särskilt pensionstillägg utvidgas till att även omfatta den som sedermera får barn med föräldern om de varaktigt bott tillsammans under den tid vården pågått. Att vårda ett handikappat barn kräver en stor insats av föräldern. För att bättre klara de krav som ställs kan en viss kontakt med yrkeslivet ibland utgöra en psykologisk förutsättning för att föräldern skall orka med den isolering som vårdansvar för ett svårt handikappat barn ofta innebär. Enligt utskottets mening är det därför rimligt att även föräldrar, som haft inkomster som endast berättigar till en mycket knapp tilläggs pension, får komma i fråga för förmånen av särskilt pensionstillägg.

Det får ankomma på regeringen att snarast lägga fram förslag till sådana lagändringar som utskottet föreslagit.

dels att moment 13 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

13. beträffande *personkretsen m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf62 yrkandena 1, 5 och 6 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

14. Vårdår (mom. 14)

Gullan Lindblad (m), Sigge Godin (fp), Karin Israelsson (c), Margit Gennser (m), Hans Dau (m), Barbro Sandberg (fp) och Marianne Jönsson (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 13 börjar med "Vad slutligen" och slutar med "som kvalifikationsgrund." bort ha följande lydelse:

Utskottet delar uppfattningen i motion 1989/90:Sf62 att ett krav på minst tio vårdår för rätt till särskilt pensionstillägg ger upphov till

olyckliga tröskeffekter. För att undvika detta bör rätten till särskilt pensionstillägg föreligga redan från det första vårdåret upp till högst 15 vårdår.

Det får ankomma på regeringen att lägga fram förslag till lagändring som tillgodoser vad utskottet anfört.

dels att moment 14 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

14. beträffande *vårdår*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf62 yrkande 7 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

15. Höjt vårdbidrag (mom. 15)

Sigge Godin och Barbro Sandberg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Riksdagen har" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

Senast i reservation 29 till utskottets betänkande 1989/90:SfU9 har folkpartiledamöterna i utskottet framhållit att den ersättning som utges till en förälder som stannar hemma och vårdar ett handikappat barn är otillräcklig. Det är därför angeläget att vårdbidraget höjs till 2,5 basbelopp. Utskottet vidhåller denna inställning och anser att regeringen bör lägga fram förslag till lagändringar i enlighet härmed.

dels att moment 15 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

15. beträffande *höjt vårdbidrag*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf62 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

16. Anslag till folkpensioner (mom. 18)

Under förutsättning av bifall till reservation 8

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet har" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

I proposition 145 har den föreslagna höjningen av pensionstillskotten beräknats medföra en ökning av kostnaderna med 385 milj. kr. för budgetåret 1990/91, medan höjningen av handikappersättningen och vårdbidragets merkostnadsdel har beräknats öka kostnaderna med 25 milj. kr. Utskottet har ovan avstyrkt bifall till regeringens förslag till höjning av pensionstillskotten och föreslår därför att riksdagen utöver vad som tidigare anvisats till Folkpensioner anvisar ytterligare 25 000 000 kr. för budgetåret 1990/91.

dels att moment 18 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

18. beträffande *anslag till folkpensioner*

att riksdagen med bifall till motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del och med anledning av proposition 1989/90:145 till

förslagsanslaget *Folkpensioner* för budgetåret 1990/91 anvisar 25 000 000 kr. utöver vad riksdagen tidigare har anvisat (1989/90:SfU9, rskr. 152),

1989/90:SfU20

17. Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension (mom. 19)

Under förutsättning av bifall till reservation 9

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 15 börjar med "Utskottet har" och slutar med "denna del." bort ha följande lydelse:

Höjningen av det s.k. taket för kommunalt bostadstillägg beräknas i proposition 145 öka kostnaderna för statsbidrag till kommunerna med 47,5 milj. kr. för budgetåret 1990/91, medan den ändrade beräkningen av bostadskostnaden för fastighet beräknas till 12,5 milj. kr.

Ändrade beräkningsgrunder för KBT till undantagandepensionärerna beräknas i proposition 148 medföra en ökning av statsbidraget till kommunerna med 5 milj. kr. för budgetåret 1990/91.

Utskottet har ovan motsatt sig att det s.k. taket för bostadstillägget höjs. Till följd härav föreslår utskottet att till Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension anvisas ytterligare 17,5 milj. kr.

dels att moment 19 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

19. beträffande *bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension*

att riksdagen med bifall till proposition 1989/90:148 och motion 1989/90:Sf67 yrkande 1 i denna del samt med anledning av proposition 1989/90:145 till förslagsanslaget *Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension* för budgetåret 1990/91 anvisar 17 500 000 kr. utöver vad riksdagen tidigare har anvisat (1989/90:SfU9, rskr. 152).

Särskilt yttrande

Karin Israelsson och Marianne Jönsson (båda c) anför:

Vi har i reservation 1 föreslagit en förändring av pensionssystemet genom införandet av en kraftigt förhöjd grundpension som skall utgå lika till alla. Vid en sådan höjd grundpension behöver några särskilda pensionsförmåner inte utges. I avvaktan på att ett sådant system införs har vi dock inte velat motsätta oss de förslag som läggs fram i proposition 1989/90:145 om höjningar av handikappersättningen, ändrade nivåer för merkostnadsdelen av vårdbidraget och ändrade regler för beräkningen av bostadstillägget med undantag för höjningen av det s.k. taket.

1 Förslag till

Lag om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Till folkpension i form av ålderspension utges ett särskilt pensionstillägg för år räknat enligt vad som sägs i denna lag.

2 § Det särskilda pensionstillägget utges till förälder som har vårdat sjukt eller handikappat barn under minst tio vårdår och därvid har avstått från förvärvsarbete.

Det särskilda pensionstillägget kan förutom till förälder utges till någon annan som i övrigt uppfyller förutsättningarna enligt första stycket och som under vårdåren

1. i egenskap av särskilt förordnad förmyndare har haft den rättsliga vårdnaden om barnet,

2. med socialnämndens medgivande har haft hand om barnet för stadigvarande vård och fostran i syfte att adoptera det, eller

3. har varit gift med barnets förälder eller har haft barn med denne, om de varaktigt bott tillsammans.

Den som i egenskap av särskilt förordnad förmyndare hade vårdnaden om barnet vid den tidpunkt då det fyllde 18 år eller vid den tidigare tidpunkt då det ingick äktenskap skall för tid därefter likställas med en vårdnadshavare enligt andra stycket 1.

3 § Med ett vårdår avses ett kalenderår under vilket

1. föräldern under större delen av året har vårdat sjukt eller handikappat barn och

2. barnet under större delen av året har fått hel förtidspension eller helt sjukbidrag jämte handikappersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4 § Storleken av det särskilda pensionstillägget beräknas på grundval av det antal vårdår som föräldern räknas till godo. Till grund för beräkningen av pensionstillägget får läggas högst femton vårdår.

Vid beräkningen bortses från år för vilket föräldern enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring

1. har fått förtidspension eller sjukbidrag under större delen av kalenderåret,

2. har tillgodoräknats pensionspoäng,

3. skulle ha tillgodoräknats pensionspoäng om tilläggspensionsavgift hade betalats inom föreskriven tid,

4. skulle ha tillgodoräknats pensionspoäng om undantagande från försäkringen för tilläggspension enligt 11 kap. 7 § i lagrummets lydelse före den 1 januari 1982 inte hade gällt för honom.

För år efter det då föräldern fyllt 64 år får vårdår inte tillgodoräknas honom. Detsamma gäller för år då föräldern enligt 6 kap. 1 § tredje stycket samma lag har tagit ut ålderspension före den månad under vilken han fyllt 65 år.

5 § För tio tillgodoräknade vårdår är det särskilda pensionstillägget per kalenderår tjugofem procent av basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen

(1962:381) om allmän försäkring. För varje vårdår som tillgodoräknas därutöver ökar tillägget med fem procent av basbeloppet.

För den som har börjat ta ut sin ålderspension tidigare eller senare än den månad under vilken han fyller 65 år minskas respektive ökas det särskilda pensionstillägget i motsvarande mån som pensionen skall minskas eller ökas vid förtida och uppskjutet uttag enligt 6 kap. nämnda lag.

6 § Om inte annat följer av denna lag skall vad som föreskrivs om folkpension i lagen (1962:381) om allmän försäkring eller i annan författning tillämpas på särskilt pensionstillägg. Detta skall dock inte gälla i fråga om samordning med livränta enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring eller sådan livränta som avses i 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring.

I fråga om inkomstskatt gäller särskilda föreskrifter.

7 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, riksförsäkringsverket får meddela de föreskrifter som behövs för verkställighet av denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.
2. Till grund för rätt till eller beräkning av särskilt pensionstillägg får inte läggas vård som getts före år 1964.
3. Med ett vårdår enligt 3 § likställs varje kalenderår från och med år 1964 till och med år 1973, under vilket föräldern har vårdat sjukt eller handikappat barn som inte uppnått 16 års ålder och barnet har fått vårdbidrag i form av invaliditetsersättning
  - a) i fråga om år 1964 under sex månader, och
  - b) i fråga om övriga år under större delen av året.
4. Med handikappersättning likställs invaliditetstillägg enligt 9 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i detta lagrumms lydelse före den 1 juli 1975.
5. En förälder som är född under något av åren 1911 – 1927 får tillgodoräknas vårdår även för det år under vilket han fyllt 65 år, om han inte enligt 6 kap. 1 § tredje stycket nämnda lag har tagit ut ålderspension före den månad under vilken han fyllt 65 år.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962: 381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 12 § och 9 kap. 6 § lagen (1962: 381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §²

För varje dag då en pensionsberättigad, som är bosatt här i landet, får sjukhusvård på grund av sjukdom skall försäkringskassan ta ut en avgift enligt vad som anges i denna paragraf.

Avgift tas ut från den som uppbär hel ålderspension. Avgift tas även ut från den som uppbär hel förtidspension och som under tid med sådan pension erhållit sjukhusvård på grund av sjukdom under 365 dagar.

Avgiften beräknas av försäkringskassan med hänsyn till storleken vid vårdtillfället av pensionsförmåner i form av ålderspension och förtidspension enligt denna lag samt pensionstillskott enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott. Avgiften skall utgöra en tredjedel av summan av förmånerna räknade per dag, dock högst 55 kronor för varje vård dag. Vid beräkningen av avgiften per vård dag skall förmånernas månadsbelopp delas med 30. Avgiften per vård dag avrundas till närmast lägre hela krontal. Avgiften för en kalendermånad får aldrig överstiga avgiften för 30 vård dagar.

Avgiften beräknas av försäkringskassan med hänsyn till storleken vid vårdtillfället av pensionsförmåner i form av ålderspension och förtidspension enligt denna lag, pensionstillskott enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott och särskilt pensionstillägg enligt lagen (1990:000) om särskilt pensionstillägg till folkpension för långvarig vård av sjukt eller handikapat barn. Avgiften skall utgöra en tredjedel av summan av förmånerna räknade per dag, dock högst 55 kronor för varje vård dag. Vid beräkningen av avgiften per vård dag skall förmånernas månadsbelopp delas med 30. Avgiften per vård dag avrundas till närmast lägre hela krontal. Avgiften för en kalendermånad får aldrig överstiga avgiften för 30 vård dagar.

Avgiften tas ut genom avdrag vid utbetalning av sådana pensionsförmåner som är avgiftsgrundande enligt andra och tredje styckena. Försäkringskassan beslutar om sådant avdrag. Om avdrag inte kan göras på grund av att avgiftsgrundande förmåner inte längre lämnas, skall någon avgift inte tas ut. Inte heller skall avgift tas ut om pensionsförmånerna vid vårdtillfället eller avdragstillfället är nedsatta enligt 10 kap. 2 § eller uppbärs av annan än den pensionsberättigade enligt 10 kap. 3 §. Avgifterna tillfaller den allmänna försäkringen.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1988:1543.

9 kap.

6 §

Om pensionstillskott, hustrutill-
lägg och kommunalt bostadstillägg
gälla särskilda bestämmelser.

Om pensionstillskott, hustrutill-
lägg och kommunalt bostadstillägg
*samt särskilt pensionstillägg gäller
särskilda föreskrifter.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Propositionens lagförslag

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott

Härigenom föreskrivs att 2 och 2 a §§ lagen (1969:205) om pensionstillskott skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Pensionstillskottet till ålderspension, omställningspension, särskild efterlevandepension eller änkepension är *femtio* procent av basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, om inte annat följer av bestämmelserna i andra och tredje styckena.

Pensionstillskottet till ålderspension, omställningspension, särskild efterlevandepension eller änkepension är *femtiofyra* procent av basbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, om inte annat följer av bestämmelserna i andra och tredje styckena.

För den som har börjat att ta ut sin ålderspension tidigare eller senare än den månad under vilken han fyller sextiofem år är pensionstillskottet det belopp som framkommer om det i första stycket angivna procenttalet minskas eller ökas i motsvarande mån som pensionen skall minskas eller ökas enligt 6 kap. lagen om allmän försäkring.

Pensionstillskottet till änkepension, som enligt 8 kap. 4 § andra eller tredje stycket lagen om allmän försäkring i detta lagrumms lydelse vid utgången av år 1989 betalas ut med minskat belopp, är det belopp som framkommer om det i första stycket angivna procenttalet minskas i motsvarande mån. Pensionstillskottet till halv ålderspension är hälften av det pensionstillskott som angetts i första eller andra stycket. För den som har två tredjedelar av hel särskild efterlevandepension eller halv sådan pension eller har änkepension, som med tillämpning av punkt 6 i övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring betalas ut med viss andel av en oreducerad sådan pension, är pensionstillskottet motsvarande andel av det pensionstillskott som angetts i första stycket.

2 a §²

Pensionstillskottet till förtidspension *utgör ett basbelopp* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, om inte annat följer av bestämmelserna i andra stycket.

Pensionstillskottet till förtidspension är *etthundrafyra procent av basbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, om inte annat följer av bestämmelserna i andra stycket.

För den som har två tredjedelar av hel förtidspension eller halv förtidspension är pensionstillskottet motsvarande andel av det pensionstillskott som anges i första stycket. För den som får förtidspension för tid efter det att ålderspension upphört att betalas ut enligt 6 kap. 3 § lagen om allmän försäkring skall pensionstillskottet minskas i motsvarande mån som förtidspensionen minskas enligt 7 kap. 4 § andra stycket lagen om allmän försäkring.

¹ Senaste lydelse 1989:1044.

² Senaste lydelse 1989:1045.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om pensionstillskott för tid före ikraftträdandet.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

1989/90:SfU20

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 3 och 4 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

3 §²

Alltefter hjälpbehovets omfattning eller merutgifternas storlek utgör handikappersättning för år räknat *sextiofem, femtio* eller *trettiofyra* procent av basbeloppet.

Handikappersättning kan begränsas till viss tid. Behovet av handikappersättning skall omprövas i samband med beslut om förtidspension och då den försäkrade tillerkännes ålderspension enligt denna lag.

Handikappersättning till försäkrad som är blind utgör för tid före den månad, då hel ålderspension eller hel förtidspension enligt denna lag börjar utgå, för år räknat *sextiofem* procent av basbeloppet. För tid därefter utgör ersättningen *trettiofyra* procent av basbeloppet om ej stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

Handikappersättning till försäkrad som är döv eller gravt hörselskadad utgör *trettiofyra* procent av basbeloppet om ej stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

Alltefter hjälpbehovets omfattning eller merutgifternas storlek utgör handikappersättning för år räknat *69, 53* eller *36* procent av basbeloppet.

Handikappersättning till försäkrad som är blind utgör för tid före den månad, då hel ålderspension eller hel förtidspension enligt denna lag börjar utgå, för år räknat *69* procent av basbeloppet. För tid därefter utgör ersättningen *36* procent av basbeloppet om ej stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

Handikappersättning till försäkrad som är döv eller gravt hörselskadad utgör *36* procent av basbeloppet om ej stödbehovet ger anledning till högre ersättning.

4 §³

Försäkrad förälder har för vård av barn som inte fyllt sexton år rätt till *vårdbidrag* om barnet på grund av sjukdom, psykisk utvecklingsstörning eller annat handikapp under minst sex månader är i behov av särskild tillsyn och vård. Vid bedömningen av rätt till *vårdbidrag* skall även beaktas sådana merkostnader som uppkommer på grund av barnets sjukdom eller handikapp. Vårdar föräldern flera handikappade barn som inte fyllt sexton år grundas bedömningen av rätten till *vårdbidrag* på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt merkostnadernas omfattning.

Vårdbidrag utgår allt efter tillsyns- och vårdbehovets omfattning och merkostnadernas storlek med belopp motsvarande hel eller halv eller en fjärdedel av hel förtidspension till ensamstående jämte pensionstillskott som svarar mot pensionen.

Av *vårdbidraget* kan en viss angiven del bestämmas som ersättning för

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1983:960.

³ Senaste lydelse 1988:131.

merkostnader. Denna ersättning bestäms till följande procent av basbeloppet:

17% om merkostnaderna uppgår till 17 men inte 34% av basbeloppet;

34% om merkostnaderna uppgår till 34 men inte 50%;

50% om merkostnaderna uppgår till 50 men inte 65%;

65% om merkostnaderna uppgår till 65% eller däröver.

18% om merkostnaderna uppgår till 18 men inte 36% av basbeloppet;

36% om merkostnaderna uppgår till 36 men inte 53%;

53% om merkostnaderna uppgår till 53 men inte 69%;

69% om merkostnaderna uppgår till 69% eller däröver.

Vårdbidraget kan begränsas till viss tid. Behovet av bidrag skall omprövas minst vart annat år, om det inte finns skäl för omprövning med längre mellanrum.

Om föräldern tillfälligt är förhindrad att vårda barnet utgår vårdbidrag under sådant avbrott som varar högst sex månader. Föreligger särskilda skäl kan vårdbidrag utgå även under ett avbrott som varar ytterligare högst sex månader.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.
2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om handikappersättning och vårdbidrag för tid före ikraftträdandet.
3. För den som vid ikraftträdandet uppbär vårdbidrag enligt 9 kap. 4 § med ersättning för merkostnader bestämd till 17, 34, 50 eller 65 procent av basbeloppet skall, så länge som behovet av vårdbidrag inte har omprövats på annan grund, ersättningen för dessa kostnader därefter utgöra 18, 36, 53 respektive 69 procent av basbeloppet.

3 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

1989/90:SfU20

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §²

Hustrutillägg minskas med *tre femtedelar* och kommunalt bostadstillägg med *en tredjedel* av den del av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 750 kronor för den som är gift och 1 000 kronor för annan.

Hustrutillägg minskas med *sextio procent* och kommunalt bostadstillägg med *trettiofem procent* av den del av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 750 kronor för den som är gift och 1 000 kronor för annan.

Minskning skall, där rätt till såväl hustrutillägg som kommunalt bostadstillägg föreligger, göras först å bostadstillägget och därefter å hustrutillägget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om kommunalt bostadstillägg för tid före ikraftträdandet.

¹ Lagen omtryckt 1976:1014.

² Senaste lydelse 1983:962.

Förslag till

Lag om ändring i lagen (1969:205) om pensionstillskott

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1969:205) om pensionstillskott att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1981:694) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag¹ träder i kraft den 1 januari 1982. *Har undantagande från försäkringen för tilläggs-pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring gällt för försäkrade skall vid beräkning enligt 3 § av pensionstillskott till den försäkrade själv hänsyn tagas till den tilläggs-pension som skulle ha utgått om undantagande ej ägt rum.*

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1982.

Denna lag² träder i kraft den 1 juli 1990. Äldre föreskrifter gäller fortfarande i fråga om pensionstillskott för tid före ikraftträdandet.

¹ 1981:694.

Ändringen innebär att andra meningen upphävs. Senaste lydelse av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna 1988:173.

² 1990:000.

1 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1989:1047) om ändring i lagen (1988:1527) om ändring i lagen (1988:883) om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:1047) om ändring i lagen (1988:1527) om ändring i lagen (1988:883) om ändring i lagen (1962:392) om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg till folkpension¹ att 5 § och punkt 1 och 3 av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag*

5 §

Med årsinkomst avses i denna lag den inkomst, för år räknat, som någon kan antas komma att få under den närmaste tiden. Såsom inkomst räknas inte allmänt barnbidrag, folkpension, tilläggs-pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del pensionen föranlett minskning av pensionstillskott enligt 3 § lagen (1969:205) om pensionstillskott eller av barntillägg enligt 9 kap. 1 § sista stycket lagen om allmän försäkring i detta lagrumms lydelse vid utgången av år 1989, livränta som avses i 17 kap. 2 § nyssnämnda lag i vad den enligt samma lagrum avdragits från pension eller understöd som någon på grund av släktskap eller svågerlag kan vara föranledd att utge. Som inkomst räknas inte heller vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa eller utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsut-

Med årsinkomst avses i denna lag den inkomst, för år räknat, som någon kan antas komma att få under den närmaste tiden. Såsom inkomst räknas inte allmänt barnbidrag, folkpension, tilläggs-pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del pensionen föranlett minskning av pensionstillskott enligt 3 § lagen (1969:205) om pensionstillskott eller av barntillägg enligt 9 kap. 1 § sista stycket lagen om allmän försäkring i detta lagrumms lydelse vid utgången av år 1989, livränta som avses i 17 kap. 2 § nyssnämnda lag i vad den enligt samma lagrum avdragits från pension eller understöd som någon på grund av släktskap eller svågerlag kan vara föranledd att utge. Som inkomst räknas inte heller vuxenstudiebidrag enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa eller utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsut-

¹ Lagen omtryckt 1976:1014

bildning. För den som uppbär folkpension i form av ålderspension skall som inkomst inte räknas sådan intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. a) kommunalskattelagen (1928:370). Vid inkomstberäkningen skall för den som uppbär folkpension i form av halv eller två tredjedelar av hel förtidspension bortses från ett belopp som motsvarar skillnaden mellan

bildning eller inkomst av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370). För den som uppbär folkpension i form av ålderspension skall som inkomst inte räknas sådan intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. a) kommunalskattelagen eller intäkt av aktiv näringsverksamhet som avses i 18 § samma lag. Vid inkomstberäkningen skall för den som uppbär folkpension i form av halv eller två tredjedelar av hel förtidspension bortses från ett belopp som motsvarar skillnaden mellan

a) ett för den försäkrade beräknat belopp av hel förtidspension jämte däremot svarande pensionstillskott, beloppet i förekommande fall beräknat med beaktande av bestämmelserna i 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring och

b) den utgående förtidspensionen jämte pensionstillskott.

Vid uppskattning av förmögens avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, varmed förmögenheten överstiger för den som är gift sextiotusen kronor, och för annan sjuttiofemtusen kronor. Vid beräkning av förmögenhet skall värdet av fastighet, som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370), tas upp till en fjärdedel av fastighetens taxeringsvärde, till den del detta överstiger 800 000 kronor. Detsamma skall gälla vid beräkning av värdet av jordbruksfastighet. Värdet av andel i bostadsrättsförening, bostadsförening eller bostadsaktiebolag, tas upp till en fjärdedel av värdet enligt 4 § tolfte stycket lagen (1947:577) om statlig förmögenhetsskatt, till den del detta överstiger 800 000 kronor. Har den pensionsberättigade eller hans make flera sådana fastigheter eller andelar, som avses här, gäller bestämmelserna endast för en av dessa och då i första hand för den som utgör stadigvarande bostad för den berättigade.

Vid uppskattning av förmögens avkastning skall denna höjas med tio procent av det belopp, varmed förmögenheten överstiger för den som är gift sextiotusen kronor, och för annan sjuttiofemtusen kronor. Vid beräkning av förmögenhet skall värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen inte beaktas.

Värdet av naturaförmåner skall uppskattas efter regler, som fastställas av regeringen.

I fråga om makar skall årsinkomsten för envar av dem beräknas utgöra hälften av deras sammanlagda årsinkomst och värdet av förmögenhet beräknas utgöra hälften av deras sammanlagda förmögenhet.

Årsinkomst avrundas för envar pensionsberättigad till närmast hela tiotal kronor.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 5 § första stycket fjärde meningen och 5 § andra stycket frånsett *höjningen av beloppsgränsen 400 000 kronor till 800 000 kronor* den 1 juli 1989, i fråga om 5 § andra stycket såvitt avser *nämnda höjning av beloppsgränsen* den 1 januari 1991, och i övrigt den 1 januari 1990.

1. Denna lag träder i kraft, i fråga om 5 § första stycket fjärde meningen och 5 § andra stycket, frånsett *vad som föreskrivits om aktiv näringsverksamhet samt om privatbostadsfastighet och privatbostad*, den 1 juli 1989, i fråga om 5 § första stycket *tredje och fjärde meningarna* och andra stycket såvitt avser *aktiv näringsverksamhet, privatbostadsfastighet och privatbostad* den 1 januari 1991, och i övrigt den 1 januari 1990.

3. De *nya föreskrifterna* i 5 § första stycket fjärde meningen och de föreskrifter i 5 § andra stycket som träder i kraft den 1 juli 1989 tillämpas inte i fråga om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg som avser tid före den 1 juli 1989. De nya föreskrifter i 5 § andra stycket som träder i kraft den 1 januari 1991 tillämpas inte i fråga om hustrutillägg eller kommunalt bostadstillägg som avser tid före den 1 januari 1991.

3. De *föreskrifter* i 5 § första stycket fjärde meningen och de föreskrifter i 5 § andra stycket som träder i kraft den 1 juli 1989 tillämpas inte i fråga om hustrutillägg och kommunalt bostadstillägg som avser tid före den 1 juli 1989. De nya föreskrifter i 5 § *första stycket tredje och fjärde meningarna* och andra stycket som träder i kraft den 1 januari 1991 tillämpas inte i fråga om hustrutillägg eller kommunalt bostadstillägg som avser tid före den 1 januari 1991.

2 Förslag till Lag om ändring i lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring

1989/90:SfU20

Bilaga 4

Härigenom föreskrivs att 16 § lagen (1962:382) angående införande av lagen om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

16 §¹

Bestämmelserna i tredje stycket punkterna 1—4 övergångsbestämmelserna till lagen (1960:99) angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering skall fortfarande tillämpas. Beträffande änkepension efter man, som avlidit före den 1 juli 1960, skall dock i stället för 8 § första stycket lagen om folkpensionering i lagrummets lydelse före nämnda tidpunkt gälla, att sådan pension minskas med *en tredjedel* av den del av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 1 000 kronor. Vid tillämpning i fall som nu sagts av 13 § 2 mom. sistnämnda lag skall även procenttalet 20 utbytas mot 10 samt beloppet 20 000 kronor utbytas mot 75 000 kronor. Vid beräkning av förmögenhet skall värdet av fastighet, som avses i 24 § 2 mom. kommunalskattelagen (1928:370) och som bebos av den pensionsberättigade, tas upp till en fjärdedel av fastighetens taxeringsvärde. Detsamma skall gälla vid beräkning av värdet av jordbruksfastighet, där den pensionsberättigade är bosatt.

Bestämmelserna i tredje stycket punkterna 1—4 övergångsbestämmelserna till lagen (1960:99) angående ändring i lagen den 29 juni 1946 (nr 431) om folkpensionering skall fortfarande tillämpas. Beträffande änkepension efter man, som avlidit före den 1 juli 1960, skall dock i stället för 8 § första stycket lagen om folkpensionering i lagrummets lydelse före nämnda tidpunkt gälla, att sådan pension minskas med 35 procent av den del av den pensionsberättigades årsinkomst som överstiger 1 000 kronor. Vid tillämpning i fall som nu sagts av 13 § 2 mom. sistnämnda lag skall även procenttalet 20 utbytas mot 10 samt beloppet 20 000 kronor utbytas mot 75 000 kronor. Vid inkomstberäkningen bortses från inkomst av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad som avses i 5 § kommunalskattelagen (1928:370). Vid beräkning av förmögenhet skall värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostad inte beaktas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991. Äldre föreskrifter gäller fortfarande vid beräkning av änkepension som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 1987:366

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Propositionerna	1
Motionerna	3
Utskottet	4
Höjt pensionstillskott m.m. (prop. 1989/90:145)	4
Allmänt	4
Pensionstillskott	7
Handikappersättning och vårdbidrag	9
Kommunalt bostadstillägg	9
Särskilt pensionstillägg (prop. 1989/90:117)	12
Undantagandepensionärer (prop. 1989/90:148)	14
Medelsanvisning	14
Hemställan	15
Reservationer	18
1. Höjd grundpension (c)	18
2. Höjd grundpension (mp)	18
3. Uppföljning av kostnadsutvecklingen (c, mp)	19
4. Beräkningsgrunden för basbeloppet (m)	19
5. Beräkningsgrunden för basbeloppet (v, mp)	19
6. Ett särskilt okorrigerat "basbelopp" (m, c)	20
7. Höjda pensionstillskott (m)	21
8. Höjda pensionstillskott (c)	21
9. Grunderna för KBT (c)	22
10. Grunderna för KBT (mp)	22
11. Inkomstreduktionen (m)	23
12. Slopåd förmögenhetsprövning (m, fp)	23
13. Personkretsen (fp)	24
14. Vårdår (m, fp, c)	24
15. Höjt vårdbidrag (fp)	25
16. Anslag till folkpensioner (c)	25
17. Bidrag till kommunala bostadstillägg till folkpension (c)	26
Särskilt yttrande (c)	26
Bilaga 1 I proposition 1989/90:117 framlagda lagförslag	27
Bilaga 2 I proposition 1989/90:145 framlagda lagförslag	31
Bilaga 3 I proposition 1989/90:148 framlagt lagförslag	36
Bilaga 4 Av utskottet framlagda lagförslag	37

